

โรคติดเชื้อไวรัสซิกา

Zika virus disease

โรคติดเชื้อ

ไวรัสซิกา

Zika virus

disease

ชื่อหนังสือ : โรคติดเชื้อไวรัสซิกา

ที่ปรึกษา : นายแพทย์สมชาย แสงกิจพร

คณะผู้จัดทำ : นายพงศ์ศิริ ตาลทอง
นางสุมาลี ชะนะมา
นายเกรียงศักดิ์ ฤชุศาสตร์วัต
นางสาวศิริรัตน์ แนนขุนทด
นายภัทร วงษ์เจริญ

จัดพิมพ์โดย : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข

ไวรัสซิกา

ZIKA VIRUS

ไวรัสซิกา (Zika virus) คงเป็นคำศัพท์คำใหม่ที่เริ่มติดหูคนไทยตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2559 จากการระบาดเป็นวงกว้างในแถบอเมริกาใต้ และมีแนวโน้มการแพร่กระจายไปยังประเทศใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น มีสภาพอากาศเหมาะแก่การเจริญพันธุ์ของยุงลายที่นำเชื้อไวรัสซิกาเป็นอย่างมาก

แต่หากมีการป้องกันตนเองจากการถูกยุงกัด จะสามารถช่วยลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสซิกาได้

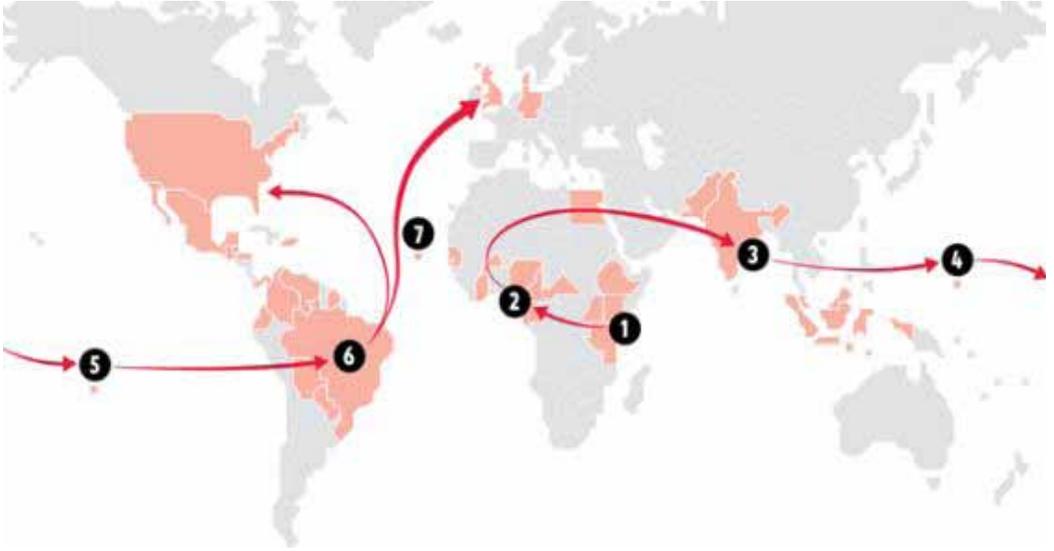

ไวรัสซิกา (Zika virus) เป็นเชื้อไวรัสที่มียุงลาย (*Aedes* spp.) เป็นพาหะนำโรค จัดอยู่ในวงศ์ Flaviviridae ตระกูล Flavivirus กลุ่มเดียวกับไวรัสเดงกี ไวรัสเจอี ไวรัสไข้เหลือง และไวรัสเวสต์ไนล์

การค้นพบ

DISCOVERY

1. พบครั้งแรกจากน้ำเหลืองของลิงในป่าชือชิกา สาธารณรัฐยูกันดา เมื่อปี พ.ศ. 2490
2. พบเชื้อในทวีปแอฟริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494-2535
3. พบการระบาดเป็นระยะๆในเอเชีย ในปี พ.ศ. 2550
4. มีการระบาดใหญ่บนหมู่เกาะแถบ ประเทศไมโครนีเซีย ปีพ.ศ. 2550
5. พบเชื้อในหมู่เกาะแปซิฟิก พ.ศ. 2555-2557
6. มีการระบาดในทวีปอเมริกาใต้ ในปี พ.ศ. 2556-2558
7. มีการระบาดสู่ทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปยุโรป ในปี พ.ศ. 2559

อาการ

SYMPTOMS

- ผื่นแดง (maculopapular rash)
- ไข้ต่ำ
- เยื่อบุตาอักเสบ ตาแดง
- ปวดกล้ามเนื้อ ปวดข้อ
- อ่อนเพลีย

แต่ !

ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่

80 % ไม่แสดง

อาการ

หาก ผู้ติดเชื้อมีอาการ ส่วนใหญ่จะ
ไม่รุนแรง และจะทุเลาเองภายใน 2-7 วัน

ยกเว้น !

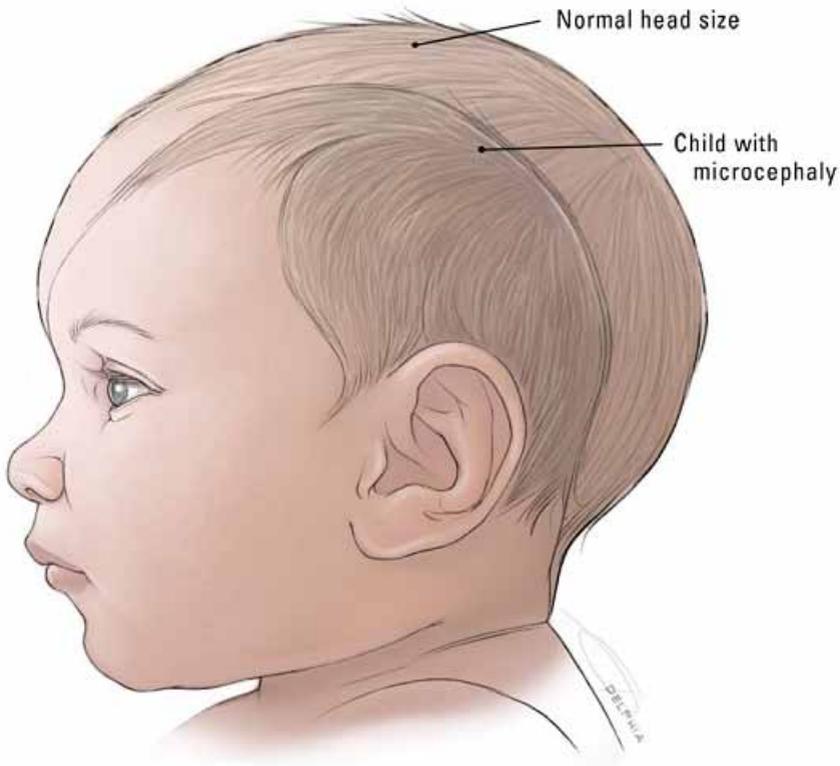
**ผู้ติดเชื้อเป็น
หญิงตั้งครรภ์**

อาจทำให้ทารกมีภาวะ
ศีรษะเล็กแต่กำเนิด
(microcephaly)

**ผู้ติดเชื้อมีภาวะ
แทรกซ้อนทางระบบ
ประสาท**

มีอาการอักเสบของเส้นประสาท GBS
(Guillain-Barre Syndrome)

ภาวะศีรษะเล็กแต่กำเนิด (microcephaly)

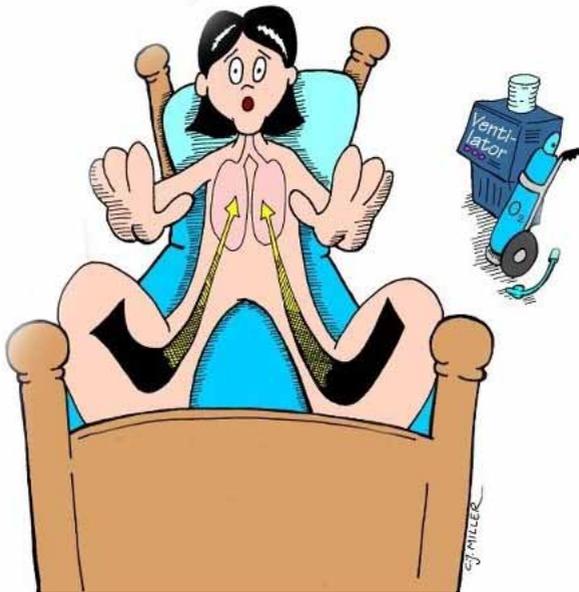
ทารกที่มีศีรษะเล็ก (Neonatal microcephaly) หรือพบหินปูนจับในเนื้อสมอง (brain calcification) หมายถึง ทารกที่คลอดมาไม่เกิน 1 เดือน และวัดรอบศีรษะแล้วมีค่าความยาวเส้นรอบวงต่ำกว่า 3 percentile ของค่าปกติในกลุ่มเพศ และอายุครรภ์ของทารกนั้น (Fenton curve)

ภาพแสดงทารกที่มีภาวะศีรษะเล็กแต่กำเนิด

อาการอักเสบของเส้นประสาท GBS (Guillain-Barre Syndrome)

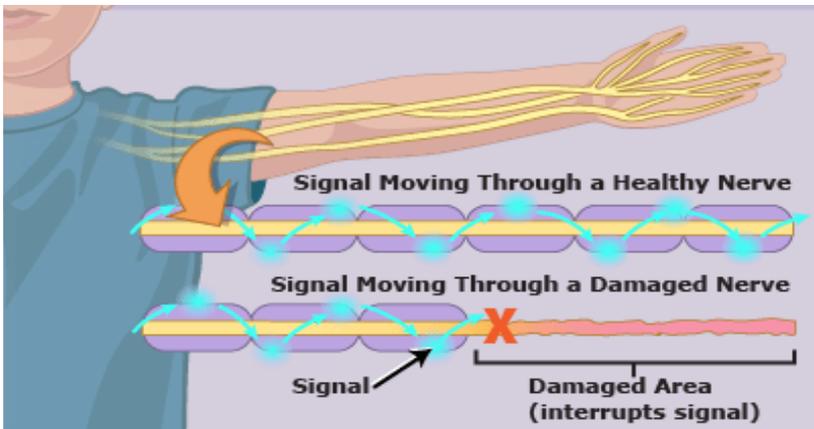
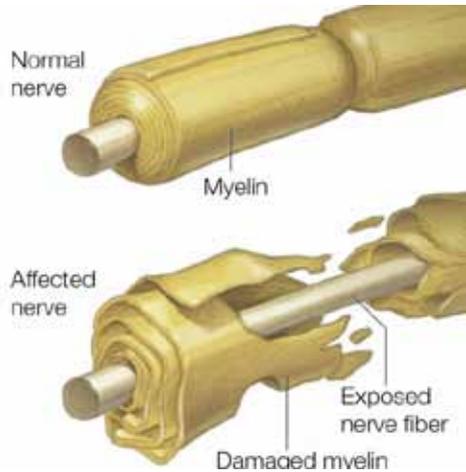

กลุ่มอาการอักเสบของเส้นประสาท GBS (Guillain-Barre Syndrome) หมายถึง กลุ่มอาการที่เกิดจากอักเสบเฉียบพลันของเส้นประสาทหลายๆ เส้นพร้อมๆกัน

เกิดขึ้นเมื่อ

ระบบภูมิคุ้มกันโจมตีเซลล์

ระบบประสาทของตัวเอง

อาการ : กล้ามเนื้ออ่อนแรง และชา (paresthesia)
หากอาการรุนแรงมากขึ้น กล้ามเนื้อทางเดินหายใจอาจได้รับ
ผลกระทบ ทำให้หายใจไม่ได้

การวินิจฉัย

DIAGNOSIS

ทำได้โดยการตรวจสอบสารพันธุกรรม
ไวรัสซิกา ด้วยวิธี Real-time
PCR

- ภายใน 7 วัน นับจากวันเริ่มป่วย
เก็บเลือด และปัสสาวะส่งตรวจ
- ตั้งแต่ 7 วัน ถึง 1 เดือน นับจาก
วันเริ่มป่วย หรือไม่ทราบวันเริ่ม
ป่วย ให้เก็บปัสสาวะส่งตรวจ

สำหรับทารกศีรษะเล็ก และมารดา
เก็บเลือดและปัสสาวะ เพื่อตรวจ
วิธี Real-time PCR และส่งตรวจ
แอนติบอดีต่อไวรัสซิกา ชนิด IgM
เพิ่มในตัวอย่างเลือด

ส่งตรวจที่ฝ่ายอับไวรัส สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข และศูนย์
วิทยาศาสตร์การแพทย์ 14 แห่ง

การรักษาโรค

TREATMENT

ผู้ได้รับเชื้อส่วนใหญ่มักมีอาการไม่รุนแรง ให้รักษาตามอาการ พักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำมากๆ หากต้องการใช้ยาลดไข้ หรือยาบรรเทาอาการปวด แนะนำให้ใช้ยาพาราเซตามอล

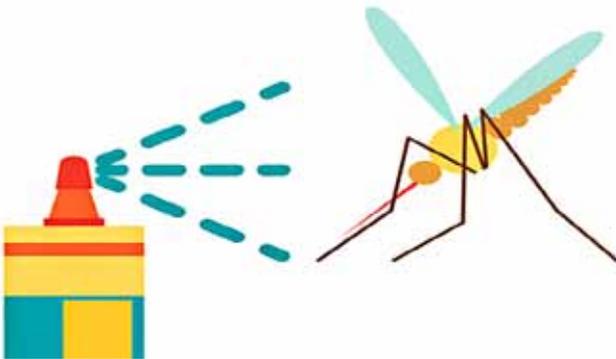

ห้ามรับประทานยาแอสไพริน (Aspirin) และ ยากลุ่มลดการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) เนื่องจากจะเกิดเลือดออกในอวัยวะภายในมากขึ้น หากอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์

การป้องกัน

PREVENTION

ป้องกันไม่ให้ยุงกัด นอนในมุ้ง และทายากันยุง

กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น การน้ำทิ้ง หรือการครอบฝาภาชนะบรรจุน้ำขนาดใหญ่ เช่น โถง เป็นต้น

หลีกเลี่ยงการสัมผัสของขยะ
เก็บขยะในภาชนะที่ปิดสนิท

ปิดกั้นท่อระบายน้ำ
เพื่อไม่ให้เกิดน้ำขัง

3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค

เก็บบ้าน
เก็บขยะ
เก็บน้ำ

ใช้เลือดออก
ใช้ปวดข้อยุ้งลาย
โรคติดเชื้อไวรัสซิกา

คำถามที่พบบ่อย

QUESTION & ANSWER

Q : โรคติดเชื้อไวรัสซิกา สามารถติดต่อผ่านทางเลือด หรือทางเพศสัมพันธ์ได้หรือไม่

A : โดยทั่วไป ยุงลายจะเป็นพาหะนำเชื้อมาสู่คน อย่างไรก็ตามไวรัสซิกาสามารถแยกเชื้อได้ในน้ำอสุจิ และสามารถติดต่อผ่านเลือดได้ แต่พบได้น้อย ซึ่งยังต้องติดตามข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป

Q : ไวรัสซิกาสามารถถ่ายทอดจากแม่ไปสู่ลูกได้หรือไม่

A : ยังคงมีข้อมูลเพียงเล็กน้อยสำหรับไวรัสซิกา แต่มีรายงานการติดต่อจากมารดาสู่ทารกในเชื้อไวรัสอื่นที่มียุงลายเป็นพาหะนำโรค เช่น โรคไข้เลือดออก โรคไข้วัดซ้อยุงลาย เป็นต้น

Q : โรคติดเชื้อไวรัสซิกาสามารถทำให้เสียชีวิตได้หรือไม่

A : ยังไม่มีหลักฐานที่ชี้ว่าการติดเชื้อไวรัสซิกาทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิต อย่างไรก็ตาม มีรายงานประปรายที่พบผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวอยู่เดิม มีอาการรุนแรงขึ้น และเกิดภาวะแทรกซ้อนซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการเสียชีวิต

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

TEXT & JOURNAL PUBLICATION CO., LTD.

บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น จำกัด

เชี่ยวชาญเฉพาะ

งานพิมพ์หนังสือ-ตำรา

158/3 ซอยยาสูบ 1 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 0 2617 8611 - 2 มือถือ 081 421 0753

แฟกซ์ 0 2617 8616 อีเมลล์ tj8575@gmail.com